

Linxuit

Linx+

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE VAN LINX+
DECEMBER 2022

RAUW
SOCIALE
FOTOGRAFIE
MAGAZINE
ZIE PAGINA 17

**Dag van de
sociale fotografie**

**100 jaar
De Mick**

COLOFON

Driemaandelijks magazine van Linx+ vzw.
2022 • jaargang 2 • nummer 4

Linxuit is gratis voor vrijwilligers van Linx+.
Andere geïnteresseerden kunnen zich abonneren voor
5 euro per jaar op BE79 8777 9643 0233.

Medewerkers en contact

Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel, tel. 02 289 01 80,
info@linxplus.be, www.linxplus.be
dorien.delooof@linxplus.be,
els.rits@linxplus.be, karen.dick@linxplus.be,
lotte.peeters@linxplus.be, marc.spruyt@linxplus.be,
rudi.derechter@linxplus.be
sandra.temmerman@linxplus.be

Linx+ in jouw regio

Limburg: carla.verdingh@linxplus.be
Mechelen-Kempen: nadia.market@linxplus.be
Oost-Vlaanderen: hendrik.braet@linxplus.be,
sabrina.meijs@linxplus.be
Vlaams-Brabant: wim.lahou@linxplus.be
West-Vlaanderen: marc.bonte@linxplus.be

Coördinatie en eindredactie: Marc Spruyt
Opmaak: Rudi De Rechter

www.linxplus.be

www.linxplus.be/nieuwsbrief

www.facebook.com/linxplus

www.instagram.com/linxplus

Verantwoordelijke uitgever

Caroline Copers, Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Foto op de omslag

120 aandachtige deelnemers op de eerste Dag van de
Sociale Fotografie. / foto: Liz Morrison

Disclaimer Linx+ streeft ernaar om op een wettelijke en
correcte manier om te gaan met jouw persoonsgegevens.
Wij doen er alles aan om je privacy te waarborgen en
gaan daarom zorgvuldig om met de gegevens die we
verzamen over jouw persoon. Je ontvangt dit magazine
als abonnee uit ons adresbestand. Indien je dit in de
toekomst niet meer wenst, kan je ons hiervan schriftelijk
op de hoogte stellen via info@linxplus.be of Linx+ tav
Els Rits, Hoogstraat 42, 1000 Brussel.

Druk Graphius / gedrukt op Circle offset
(milieuvriendelijk en 100% gerecycleerd) papier

RECYCLED
Papier gemaakt van
gerecycleerd materiaal
FSC® C014767

EVEN VOORSTELLEN...

Lotte Peeters

Recent werd ons secretariaat in Brussel
versterkt met een nieuwe, jonge kracht.

Wie ben je?

“Ik ben Lotte Peeters, een sociaal-
cultureel pedagoge die zich sinds
november 2022 deel van het Linx+-team
mag noemen. Ik ben een echte

Limburger, maar heb het mooie Lummen onlangs ingeruild
voor mijn oude studentenstad, Leuven.”

Wat doe je bij Linx+?

“Als educatief medewerker hou ik me vooral bezig met het
vrijwilligers- en afdelingsbeleid van Linx+, samen met de
regionale medewerkers. Verder krijg ik ook de kans om enkele
rubrieken in dit magazine te verzorgen.”

Waarom Linx+?

“Mijn eerste werkervaringen deed ik op als leerkracht in
Hasselt en begeleider van workshops bij Studio Globo. Als
sociaal-cultureel pedagoge is mijn liefde voor kunst en cultuur
alsook mijn interesse in de sociale geschiedenis (en actualiteit)
erg groot. Ik zet me enorm graag in voor een meer solidair,
gelijk(waardig en inclusief Vlaanderen. Vandaar mijn keuze
om de overstap te maken naar Linx+!”

Wat doe je buiten je werkuren?

“Ook mijn vrije tijd vul ik het liefst in op een sociale en/of
culturele manier. In mijn vrije tijd vind je me vaak schilderen
in mijn huisje of treinreizend doorheen Vlaanderen om vrienden
te gaan bezoeken. Verder hou ik ervan om exposities, ten-
toonstellingen en musea te bezoeken en hier en daar een con-
certje mee te pikken.

Ik kijk er naar uit om jullie te ontmoeten op een van de acti-
viteiten van Linx+!”

**Zet jij Linx+ in Antwerpen
mee op de kaart?**

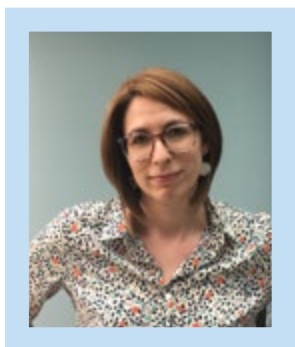
Vacature: Linx+ zoekt een educatief medewerker regio
Antwerpen m/v/x. Solliciteren kan tot
6 januari 2023. Meer info: www.linxplus.be.

Vlaanderen
verbeelding werkt

UIT PAS

SANDRA ZEGT

Wanneer energie terug kan stromen

En te zeggen dat we pas begin maart terug buiten mochten komen... Een bedenking die valt wanneer we met het team even terugblikken op het drukke jaar dat we achter de rug hebben. We gingen op bezoek bij onze lokale Linx+ groepen om te peilen hoe zij de doorstart zien en hen te ondersteunen in de plannen die ze daarvoor maakten.

Vrij snel beslisten we om een Linx+dag te organiseren in de traditie van onze trefdagen, maar dan in een nieuw kleedje. Op een record-tempo stelden we een programma samen en legden we de praktische afspraken vast. Het resultaat was een zeer fijne dag met een meer dan enthousiast publiek.

Nog voor de zaal goed en wel geveegd was, maakten we verse plannen voor onze eerste Dag van de Sociale Fotografie. Want uiteraard moest de uitreiking van de Bewogen Fotografie-wedstrijd en de lancering van ons gloednieuwe magazine RAUW een feest worden met ruimte om te leren, debat en ontmoetingskansen voor fans van sociale fotografie. Ook daar houden we een warm gevoel aan over.

Het zijn activiteiten en projecten die we onderweg nog bedachten naast de uitbreiding van ons aanbod rond Anders Bekeken, de opstart van onze podcast Blik Historik en de verhalen die we sprokkelde rond 'Stiel, wij zijn de makers'.

En zo hebben we een intensief maar ook boeiend 2022 achter de rug. De energie die we wat waren kwijtgespeeld door maanden thuis te zitten, stroomde weer gretig. We duiken dus met een gerust hart de kerstperiode in, want de plannen voor 2023 liggen al klaar: thema's voor de podcast, nieuwe onderwerpen voor het fotomagazine, ideeën voor de volgende Linx+dag, Stiel-trajecten, Schafttijd als thema voor onze Bewogen Fotografen...

Wist je trouwens dat we in 2023 ook 20 jaar Linx+ vieren? Daarover meer in een volgende Linxuit. Voor nu: geniet van de eindejaars- en nieuwjaarsfeesten en tot gauw!

Sandra

Sandra Temmerman, coördinator Linx+

SCHAFTTIJD

FOTOWEDSTRIJD
BEWOGEN FOTOGRAFEN 2023

Misschien stond je er nog niet bij stil, maar onze brooddoos geeft heel wat prijs over de samenleving waarin we leven. Anderhalve eeuw geleden, wanneer werkdagen van 12 uur geen uitzondering waren, streden arbeiders voor het recht op een deftig moment om te eten...

Hoe brengen mensen hun schaft-tijd vandaag door? Met een brooddoos vol lekkers of een pita, pak frieten of quinoasalade van om de hoek? Samen met de collega's? In een luidruchtige refter of alleen voor de computer? Is de lunchpauze een moment van rust of eerder een bron van stress? Is die flexibel invulbaar of wordt die streng gecontroleerd? Wordt de pauze gebruikt om te bewegen, te leren of af te spreken met vrienden?

Hoe deelnemen?

Stuur je foto's in **voor 1 mei 2023** via www.linxplus.be. Daar vind je ook het wedstrijdreglement. Een professionele jury selecteert 20 laureaten. Je maakt kans op **publicatie van je foto in RAUW**, ons/hét magazine voor Sociale Fotografie. Er is **een geldprijs** voor plaats 1, 2 en 3. Je maakt ook kans op selectie voor de **expo Boterhammen in de Stad 2023 in Brussel** (in samenwerking met Amsab-ISG en Ancienne Belgique). Wedstrijd voor alle amateurfotografen met een sociaal bewogen blik.

AFDELINGSNIEUWS

Leuven

1 Tussen **16 en 18 september** was Linx+ deel van de interactieve tentoonstelling op het Impact Festival in de maakleerplek in Leuven. Op deze inspirerende plek konden de deelnemers kennis maken met ons Stiel-project dat draait rond de vraag of maken gelukkig maakt. Verbinding was het thema en met de contacten en de interessante gesprekken kunnen we zeggen dat dit zeker gelukt is.

Brugge

2 Naar jaarlijkse traditie zat de zaal in het Tramhuis in Assebroek op **vrijdag 14 oktober** weer propvol aandachtige quizzers. En inderdaad de beste won, al was deelnemen voor velen het belangrijkste! Het bestuur van Linx+ Brugge B Onderweg was tevreden.

Menen

3 Op **zaterdag 22 oktober** werd een nieuwe Anders Bekeken wandeling ingestapt. De gemotiveerde deelnemers kregen een uitgebreide wandeling aangeboden in Menen, de stad van August Debusse als man van het volk. De wandeling werd afgesloten met een lekkere picon!

Zwankendamme

4 Linx+ Living Room trok op **zaterdag 29 oktober** naar de Sint-Leode-Grote kerk in Zwankendamme voor een uniek optreden. Stef Kamil Carlens, Rudy Trouvé, Jef Mercelis, Teuk Henri, Elko Blijweert, Matt Watts, Nicolas Rombouts en Teun Verbruggen stonden op het podium. Een avond om te koesteren.

Sint-Niklaas

5 Linx+ Boontje nam op **donderdagdag 10 november** deel aan de Nacht van de Geschiedenis op de parkbegraafplaats van Tereken (Sint-Niklaas) met 35 aanwezigen. Marcella vertelde het verhaal van de industriëlen en hun rol in Sint-Niklaas. Nadien werd gezellig bijgepraat in de Zonfabriek met lekkere wafels. De dag erna waren ze met een 60-tal deelnemers present voor de herdenking van Wapenstilstand.

Leuven

6 Op **dinsdag 8 november** wandelde een groep senioren van ACOD Spoor Antwerpen door Leuven in het spoor van de Bloednacht. Onze gids nam gedurende een kleine drie uur de groep mee in het verhaal van de betoging van 18 april 1902, afgewisseld met verhalen over WO I en de brand van Leuven en de sporen die nu nog altijd te zien zijn. De wandeling is ondertussen een klassieker en kan nog steeds geboekt worden via info@linxplus.be.

Dendermonde

7 Op **dinsdag 22 november** bracht Jos Wouters van Linx+ De Brug Dendermonde een reisverslag van zijn zomercruise naar Alaska, waar indrukwekkende natuur en gezellige stadjes mekaar afwisselen. Maar terwijl het hier snikheet was, had je daar een goede regenjas nodig... Het viel Jos ook op hoeveel kleiner de gletsjers daar al geworden zijn.

Hasselt

8 De voorbije maanden reisde de expo Vox Box door België. Onder meer in Leuven, Antwerpen, Aalst, Roeselare en Hasselt was de expo te bezichtigen. De expo kwam er naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de 8-urige werkdag en de wet voor de vrijheid van vereniging en betoging. Deze twee mijlpalen in de geschiedenis van de arbeidersbeweging zouden in 2021 gevierd worden, maar werden door de pandemie uitgesteld tot nu. Dit dubbeljubiläum was een uitgelezen kans om onze verworvenheden uit het verleden, die het leven van werknemers aanzienlijk hebben verbeterd, in de verf te zetten.

IN BEELD

Linx+ dag in Oostende

"Bedankt voor de fijne dag. Het was interessant, leerrijk en gezellig." "We hebben genoten van deze dag." "Het was een prachtige dag. Proficiat aan het ganse team!" "Doe zo voort, jullie zijn goed bezig!" We kregen heel wat positieve reacties na onze Linx+ dag in

Oostende op zaterdag 24 september. Bedankt aan alle deelnemers die er mee een onvergetelijke dag van maakten, met een keuze uit een 10-tal activiteiten. In 2023 komt er een nieuwe Linx+ dag. Waar en wanneer lees je binnenkort in Linxuit!

Christiaan De Wulf

Christiaan De Wulf is de gedreven voorzitter van Linx+ Eeklo. Deze afdeling is pas twee jaar geleden opgericht en is nog in volle ontwikkeling.

Dag Christiaan, hoe lang geniet je al van jouw pensioen? Wat voor werk deed je?

Christiaan: "Sinds drie jaar ben ik officieel met pensioen, maar ik ben reeds van mijn 56ste in brugpensioen. Ik heb gewerkt in het onderhoud bij staalfabriek Bekaert in Aalst. Daar ben ik ook lang delegee geweest. Ik zetelde in de ondernemingsraad en in het comité. Ik ben zelfs een tijdje hoofddelegee geweest en was ook actief in de Europese Ondernemingsraad."

Met Linx+ Eeklo bestaan jullie pas twee jaar. Hoe ben je er toe gekomen om hier een afdeling op te richten?

"Ik was voorzitter van de Curieus-afdeling in Eeklo. Maar we ondervonden dat Curieus zich meer richt tot jongere mensen en tot steden. Curieus wou eerder een losse organisatie worden, terwijl wij net behoefte hadden aan meer structuur met een daadwerkelijk bestuur. Ook vonden we dat ons beperkingen werden opgelegd in de samenwerking met andere organisaties in Eeklo. En daar konden we ons minder in vinden. In Eeklo zijn er veel kleine organisaties en we moeten elkaar helpen door samenwerkingen aan te gaan. De overstap naar Linx+ verliep vlot, vermits we reeds ervaring hadden met ons bestuur van Curieus en ook onze leden hadden. Dat onze afdelingskas beperkt was, maakte de opstart ook gemakkelijker."

Welke activiteiten organiseren jullie met Linx+ Eeklo?

"We hebben jaarlijks een aantal vaste activiteiten, zoals een eetfestijn en koffietafel, maar daarnaast organiseren we ook regelmatig expo's en een ontbijtgesprek. Zo exposeerde recent Pascal Meyvaert met een fotoreeks over Klein Rusland, een sociale woonwijk in Zelzate. Aan deze expo

"Het schoonste is dat we verbindend werken en mensen samenbrengen, want daar is zeker nood aan"

Christiaan De Wulf

werd een ontbijtgesprek gekoppeld rond sociaal wonen. Met onze ontbijtgesprekken bereiken we 20 à 30 mensen."

Welke voordelen zie je om bij Linx+ aangesloten te zijn?

"Sommige van onze activiteiten laten we publiceren op de website. Ook doen we voor het ontwerp van flyers en affiches soms een beroep op Linx+. Soms ontlene we een expo, zoals 'Vrouwen in de Grote Oorlog' en de beroepen-expo 'Voor de kost'. Onlangs ben ik nog tentoonstellingswanden bij Linx+ gaan ophalen. Ook helpt Linx+ ons een subsidiedossier te schrijven voor de stad Eeklo, want we willen hier volgend jaar een fotowedstrijd organiseren."

"De kans is groot dat we in de toekomst meer beroep zullen doen op het wandelaanbod van Linx+"

Christiaan De Wulf

Doen jullie beroep op het Anders Bekeken wandelaanbod?

"We hebben een wat ouder publiek en we hebben hen onlangs bevestigd of ze geïnteresseerd zijn om mee op uitstap te gaan met Linx+. Het is nog wachten op de resultaten, maar de kans is groot dat we in de toekomst meer beroep zullen doen op het wandelaanbod van Linx+."

Is het moeilijk om jongeren te bereiken in Eeklo?

"Ja, dat ondervinden wij wel. Maar we leggen ons daar niet bij neer. We hopen met onze fotowedstrijd een ander en jonger publiek te bereiken. Ook heb ik aan de bibliotheek van Eeklo voorgesteld om een expo van het Vermeulenfonds over 'verboden boeken' te tonen, waarmee we hopen om scholen te bereiken. Dit is een actueel onderwerp, want in veel landen zijn nog altijd bepaalde boeken verboden."

Wat is je droom met Linx+ Eeklo?

"Mijn droom is een breder publiek te bereiken en van daaruit tot een meer actieve werking te komen. Dat is niet gemakkelijk, maar we doen ons best."

Wat vind je het mooiste aan voorzitter zijn van Linx+ Eeklo?

"Het schoonste is dat we verbindend werken en dat we mensen samenbrengen, want daar is zeker nood aan."

Bedankt voor dit gesprek

Christiaan, en nog veel succes met Linx+ Eeklo!

Hendrik Braet

Musée de la Vie wallonne

Over stakingen, badpakken en sinterklaas

Onder het motto 'Beter een goede buur dan een verre vriend' trokken we naar Wallonië, meer bepaald naar Luik. De 200.000 inwoners tellende hoofdstad van de gelijknamige provincie ligt er opgebroken bij, in afwachting van de aanleg van een tramspoor in de niet zo verre toekomst. In het uiterst charmante Museum van het Waalse Leven reis je terug in de tijd. Het museum kreeg onderdak in het voormalige Minderbroedersklooster in hartje Luik.

In deze rubriek brengt een Linx+-medewerker verslag uit van een bezoek aan een museum of een andere interessante attractie in België. Zo weet je meteen wat je kan verwachten als je er zelf eens naartoe wil. Heb jij tips voor onze vliegende reporter? Meld ze ons dan via info@linxplus.be.

Het Musée de la Vie wallonne werd een dikke honderd jaar geleden opgericht om het dagelijkse leven in Wallonië en de Waalse samenleving vanaf de 19de eeuw tot vandaag te tonen. Het museum gaat er prat op wel 100.000 voorwerpen in zijn collectie te hebben, van kinderspeelgoed over servies tot badpakken. Gelukkig levert dat geen maffe tentoonstelling op. Het museum werd in 2008 grondig gerenoveerd en aan hedendaagse museumnormen aangepast (al waren er inmiddels wel wat technische mankementen, zoals defecte televisieschermen). Als bezoeker leg je een traject af langs verschillende themakamers verspreid over twee verdiepingen.

Maar vooraleer daaraan te beginnen loont het de moeite de trap naar beneden te nemen. Op de kelderverdieping vlak naast de toiletten bevindt er zich immers een tunnel uit de 13de eeuw, die pas in 1968 werd blootgelegd. De tunnel maakte deel uit van de 'areines liégeoises', een oud netwerk van tunnels dat diende om de hoger gelegen steenkoolmijnen te draineren en de stad van drinkwater te voorzien.

Natuurlijk komen in een museum als dit de typische folkloretHEMA's aan bod, zoals het carnaval en oude poppen. Maar wat dit museum interessant maakt, is dat het ook oog heeft voor de sociale, economische en politieke ontwikkeling van Wallonië, inclusief de opkomst van de ar-

beidersbeweging en de strijd voor democratische rechten. Voor een bezoeker uit Vlaanderen is het altijd een aangename vaststelling hoe vanzelfsprekend zo iets in Wallonië is.

In dit museum valt zoveel te zien, dat het onmogelijk is alles met evenveel aandacht te aanschouwen. Daarom geven we je onze tips mee over wat je niet mag missen in dit museum. De rondgang door het museum start op het tweede verdiep met enkele fraaie terracotta beeldjes van de Luikse beeldhouwer Leopold Harzé. Het zijn speelse tafereeltjes over het dagelijkse leven in Luik in de 19de eeuw, waaronder een ondeugend schoolklasje.

De eerste zaal is gewijd aan de verschillende Waalse provincies, met tientallen schilderijtjes en oude foto's aan de muren. Ga zeker naar de video-installatie links in de zaal. Je kan er – ook in het Nederlands – oude filmpjes zien over verschillende periodes in de Waalse geschiedenis. Onder meer de staking van 1960-1961 en de vrouwenstaking van 1966 komen aan bod. In de glazen galerij die twee museumvleugels met elkaar verbindt vind je een mooie collectie sociale fotografie met foto's uit het leven van alledag doorheen de tijd, van kinderarbeid tot sinterklaasfeestjes.

Blikvanger op de eerste verdieping zijn de kamers die de evolutie van het wonen tonen vanaf de 19de eeuw, met vintage ingerichte huiskamers, keukens en badkamers. Ook bijzonder is de grote affichecollectie, met zowel politieke affiches als oude reclames. Neem tot slot een kijkje in de mooie zwart-wit fotocollectie van het museum via één van de oude stereoscopen.

Een museum als dit vind je nergens in Vlaanderen. Een mooie catalogus (Franstalige of Engelstalig) is te koop voor slechts 10 euro. In de museumshop vind je naast enkele streekproducten nog andere leuke souvenirs.

Marc Spruyt

Op stap naar Luik met je Linx+-afdeling?

Het **Musée de la Vie wallonne** ligt op de Cour des Mineurs in hartje Luik, vlakbij de bekende trap van de Montagne de Bueren. Open van dinsdag tot zondag van 9u30 tot 18u00. Een individueel bezoek is gratis met de Museumspas. Een groepsbezoek in het Nederlands duurt 2 uur.

Tarief: 4 euro per persoon + 20 euro voor de gids (min. 10 / max. 20 deelnemers).
Reservaties: 04 279 20 16,
info@viewallonne.be,
www.provincedeliege.be/viewallonne.

Het museum ligt op flinke stapafstand (ca. 40 minuten) vanaf het station Luik-Guillemins. Wie dat te ver vindt, kan de trein nemen naar het station Luik-Saint-Lambert. Via de Rue du Palais sta je dan op 5 minuten aan het museum. Er rijden ook veel bussen door Luik (en over enkele jaren dus ook een tram). De Waalse openbaar vervoersmaatschappij TEC heeft een handige app, ook in het Nederlands, waarmee je zowel tickets kan kopen als busroutes kan opzoeken: www.letec.be.

In het **Museum Kafee** kan je een hapje eten (dinsdag tot en met zondag van 10u tot 17u30).

Reserveren kan enkel via tel. 04 279 20 25. Meer info: lecloitre@aigs.be.

Op de **Place du Marché** vind je heel wat horecazaken naast elkaar. Een groeps lunch is ook mogelijk in **La Cité Miroir**, een cultuurcentrum dat ondergebracht is in het voormalige zwembad **La Sauvenière** (Place Xavier Neujean 22, www.citemiroir.be).

Cafeteria L'Escale op de tweede verdieping is een sociaal economieproject.

Open van maandag tot vrijdag van 9 tot 16u: escalecommande@gmail.com, tel. 04 230 70 62. **Brasserie Racines** op het gelijkvloers is open op vrijdag- en zaterdagavond: tel. 04 230 70 60, brassieracines@gmail.com, www.brassieracines.com.

In hetzelfde gebouw vind je ook **Les Territoires de la Mémoire**, een educatief centrum over verzet en burgerschap dat werd opgericht door voormalig politiek gevangenen die de nazi-kampen hadden overleefd. Er is een permanente tentoonstelling 'Plus jamais ça' ('Dat nooit meer'): weekdays van 9 tot 16u, weekends van 10 tot 16u.

Tickets: 7 euro (5 euro voor senioren), www.territoires-memoire.be

Luik telt nog heel wat andere bezienswaardige musea, zoals **Le Grand Curtius** (vooral religieuze kunst, archeologie en wapens; een bezoek aan het gebouw aan zich is ook de moeite) en **La Boverie** (Museum voor Schone Kunsten dat geconnecteerd is aan het Louvre). Het **Maison de la Métallurgie et de l'Industrie de Liège** is dan weer gewijd aan de staalindustrie.

Meer info op www.visitezliege.be.

Luik te voet ontdekken kan ook met onze Anders Bekeken-gids Hubert Hedebouw, die Luik door en door kent.

Meer info via info@linxplus.be.

LINX+ TIP

Expo: Burn

Van brandgevaar tot burn-out

Het Industriemuseum Gent pakt uit met een nieuwe expo over veiligheid, gezondheid en welzijn op de werkvloer tussen 1800 en vandaag. Van brandgevaar tot burn-out, van arbeidsongeval tot ergonomie, van prikklok tot preventie. Ontdek de werkomstandigheden van mijnwerkers, de kantoor-meubelen van weleer en beklijvende audio- en videogetuigenissen.

Hoe jongleren we met werktijd en vrije tijd? Hoe houden we deze in balans, vroeger en nu? Verloopt de schafttijd zoals weleer? Hoe gevaarlijk waren machines in 19de-eeuwse fabrieken? Hoe ziet een stoflong eruit? Zijn er nog steeds gruwelijke arbeidsongevallen of hebben we vandaag met andere geesten te kampen?

Nog tot en met 3 september 2023 in het Industriemuseum, Minne-meers 10, 9000 Gent. Dagelijks open (behalve op woensdag) van 9 tot 17 uur (weekends, feestdagen en schoolvakantie van 10 tot 18 uur). Elke eerste donderdag van de maand open tot 22 uur. Toegang: 8 euro individuele bezoeker, 7 euro groepsbezoeken (min. 15 personen), 4,50 euro voor Gentenaars, gratis met de Museumspas. Je kan ook een groepsbezoek met gids boeken. Duur: 1u30. Prijs: 85 euro per gids + toegangsprijs tot het museum.

Max. 15 personen per gids. Reserveren via www.industriemuseum.be.

Op **zaterdag 4 februari 2023** organiseert Linx+ een gegidst bezoek aan deze expo. Interesse? Schrijf je in via www.linxplus.be. Max. 15 deelnemers.

Nieuwe wandelingen 2023

In 2023 hebben we heel wat nieuwe bestemmingen in petto voor onze gegidste Anders Bekeken-wandelingen. Die laten je telkens met andere ogen naar een bepaalde stad kijken – verrassend en leerrijk tegelijk. Deelnemen kan voor 9 euro of 1,80 euro met UiTPAS-kansentarium. Alle wandelingen zijn op een zaterdag. Info en inschrijven via www.linxplus.be. Je vindt er ook alle info om zelf een gegidste wandeling te organiseren met je afdeling. Je kan kiezen uit een 50-tal wandelingen. Als Linx+ afdeling betaal je hiervoor 75 euro ipv 125 euro.

* 21/01: Antwerpen-Centraal	* 10/06: Bredene
* 04/02: Gent Industriemuseum (expo Burn)	* 24/06: Wortel Kolonie
* 18/02: Brugge (mensenrechten-wandeling)	* 08/07: Luik
* 04/03: Brussel (Marx-wandeling)	* 29/07: Charleroi
* 18/03: Genk (Thorpark)	* 26/08: Verviers
* 01/04: Aalst	* 09/09: Ronse
* 15/04: Borgerhout (Toer den Bougie)	* 07/10: Oostende (Straffe Madammen wandeling)
* 22/04: Leuven (Vaartkom)	* 21/10: Brussel (Kuregem)
* 06/05: Gent	* 11/11: Antwerpen (havenarbeid)
* 27/05: Mechelen (mensenrechten-wandeling)	* 25/11: Aarschot
	* 02/12: Borgloon (seizoensarbeid)
	* 16/12: Halle (Zennevallei)

Blik Historik Podcast

In onze podcast Blik Historik gaan we op zoek naar onze sociale geschiedenis. In 2022 maakten we vier afleveringen:

- * **Overleven in Leuvense gangen**, met Luc Minten en Jo Walbers
- * **Vakantiekolonies**, met Martine Vermandere en Jo Rousseau
- * **Vrouwenstrijd**, met Cecile Rapol en Marieke Kindt
- * **Sanatorium De Mick**, met Donald Weber en Fons Geeraerts.

Beluisteren kan via www.linxplus.be/podcast. Zeg het voort!

Gids in de kijker: Ingeburg Digneffe

Ingeburg is één van onze Anders-Bekeken-gidsen in Limburg. Op zaterdag 18 maart kan je mee met haar door Genk.

Wie is Ingeburg Digneffe?

Ingeburg: “Ik ben een heel gepassioneerde, bezige bij. Ik heb in de hulpverlening en het onderwijs gewerkt. Op 65-jarige leeftijd ben ik met pensioen gegaan, maar eigenlijk ben ik niet echt met pensioen. Ik geef nog fulltime les in het secundair Gemeenschapsonderwijs en aan de Erasmushogeschool in Brussel. Ik ben filosoof en historicus van opleiding en ben erg geïnteresseerd in cultuur en het ontmoeten van andere mensen. Daarbuiten ben ik ook nog reisleader in Frankrijk én gids bij Linx+ natuurlijk!”

Je hebt duidelijk een drukke agenda. Wat maakt dat je daarbovenop ook nog gidst bij Linx+?

Ingeburg: “Ik heb altijd al een groot sociaal engagement gehad in Heusden-Zolder, een mijn gemeente, en dat maakt dat je geconfronteerd wordt met bekommernissen van mensen. Ik ben gepassioneerd door Limburg en wil dit gevoel delen. Ik

wil mensen mee op sleeptouw nemen door onze provincie. Bij Linx+ gidsen geeft de mogelijkheid om niet enkel langs cultuur en natuur te wandelen, maar ook accenten te leggen op het maatschappelijke verhaal erachter. Ik wil als gids mensen graag met andere ogen naar iets laten kijken. Ik wil dat ze verwonderd terug naar huis kunnen keren en denken: ‘Oh, dat wist ik nog niet. Daar heb ik nog nooit bij stilgestaan.’ Ik vind de interactie tussen gids en publiek ook heel belangrijk. Vaak weet het publiek ook dingen die ik nog niet weet. Ik vind het boeiend dat je elkaar kan bevruchten en bereiken.”

Waarom maakte je deze wandeling in Genk?

Ingeburg: “Met de wandeling in Genk wil ik accenten leggen op hoe de mijnwerkers woonden en leefden, met elkaar omgingen en hoe ze hun vrije tijd vormgaven. Ik wil het verhaal van de mijnwerkers brengen die

hier naartoe kwamen met hoopvolle verwachtingen en dan geconfronteerd werden met de harde werkelijkheid. Ik heb eerder dit jaar ook een wandeling aan Beringen-Mijn gedaan. Ik wil de mijnen terug belichten en een vergelijking maken tussen de mijnstreken.”

Waarom moeten we meewandelen op 18 maart?

Ingeburg: “Ik ben ervan overtuigd dat deze wandeling mensen gaat boeien omdat ze vanuit een ander oogpunt naar de gebouwen gaan kijken. Wie waren de arbeiders? Waarom werd er zo’n gebouw neergezet? Bij mijn wandelingen krijg je ook altijd twee voor de prijs van één (lacht). Ik doe mijn wandelingen samen met Patrick Buffel, wat maakt dat je twee stemmen en invalshoeken hebt.” Tot ziens op 18 maart!

Lotte Peeters

“De mensen zijn er vriendelijk en het eten is er goed”

Interview met Donald Weber over 100 jaar De Mick

In de bossen van Brasschaat bevindt zich het voormalige sanatorium De Mick. Dat werd in de jaren 1920 opgericht door de Belgische Transportarbeidersbond BTB, de socialistische vakbond van havenarbeiders en zeelieden. In De Mick kwamen arbeiders met tuberculose terecht, een vreselijke en aanvankelijk ook dodelijke ziekte. Historicus Donald Weber (Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis) stelde de geschiedenis van De Mick te boek.

Donald Weber: “Een sanatorium was een kliniek speciaal voor tuberculosepatiënten. Tuberculose of tbc werd ook de tering genoemd. Het was één van de grote sociale plagen van de 19de eeuw. Rond 1900 werd een vijfde van de bevolking erdoor getroffen. Er was toen geen behandeling mogelijk. Tbc is een bacteriële ontstekingsziekte aan de longen. Je gaat er heel hard van hoesten, begint ook bloed op te hoesten, en ging er vaak aan dood. Niet iedereen stierf eraan, maar toch duizenden mensen per jaar. Het sloeg het meest toe bij arme mensen, die zich het minst goede voeding en goede verzorging konden veroorloven.”

Veel Antwerpse dokwerkers kregen te maken met tbc?

Donald Weber: “Ja. Dokwerkers waren toen nog arme mensen: dagarbeiders die zich elke dag moesten aan-

bieden in de haven in de hoop een schip te mogen lossen. Vuil werk in weer en wind voor heel weinig geld. Velen liepen tuberculose op. Zij leefden in kleine huisjes, met grote gezinnen, in overbevolkte buurten. Ze namen die tbc mee naar huis en besmetten zo hun hele gezin. Tbc was erg besmettelijk.”

Wat gebeurde er toen met die zieke dokwerkers?

Donald Weber: “Omdat ze besmettelijk waren, moesten ze weg uit hun huis. Ze waren echter de kostwinners, dus dat gezin viel zonder inkomen, met hongersnood tot gevolg. Dat waren verschrikkelijke toestanden, begin 20ste eeuw. Er waren toen weinig sanatoria. Meestal werden ze vanuit Antwerpen naar het sanatorium van Borgoumont gestuurd, in de buurt van Luik. Hun vrouwen en kinderen konden zich echter geen treinticket-

jes permitteren om hen te gaan bezoeken. Die patiënten zaten daar dus letterlijk alleen te sterven. Er kwamen vrij snel een aantal solidariteitsinitiatieven vanuit de dokwerkers zelf. Het vroegste rond 1909: een clubje kameraden die zich Heropbeuring noemden. Zij gingen rond met collectebussen en zongen liederen in cafés om centjes in te zamelen voor de kinderen van de getroffen arbeiders en om kleren te kopen voor de zieken. Maar al bij al was die liefdadigheid een pleister op een houten been.”

In de jaren 1920 richt de BTB dan een eigen sanatorium op in Brasschaat. Waarom net daar?

Donald Weber: “Tbc-patiënten hadden in eerste instantie gezonde lucht nodig. Op dat moment was er nog geen antibiotica, dus ze moesten weg uit de verpeste stadslucht. In Brasschaat, op zo’n 15 kilometer van Antwerpen, vinden ze een groot domein. Dat heette van oudsher De Mick. Een prachtige locatie: heel bosrijk, open, uitgestrekt en groen. Eind 1923 bouwt de BTB daar een paar lighallen, overdekte houten barakken, met zeteltjes. De zieken kunnen de tram nemen en een dagje doorbrengen in de gezonde lucht. Maar dat brengt natuurlijk niet veel zoden aan de dijk. Ze beseffen al snel: dit is niet genoeg, we moeten een stap verder zetten en een kliniek voor tbc-patiënten bouwen. In 1925 beginnen de bouwwerken. Er komt een prachtig gebouw, waar eerst een 30-tal, later een 50-tal patiënten terecht kunnen. Na de Tweede Wereldoorlog worden er dat 150 tot 200.”

Wat was het profiel van de mensen die in de beginjaren in De Mick verbleven?

Donald Weber: “Wanneer in 1927 de deuren opengaan voor de eerste patiënten, waren dat zeker niet alleen mannelijke dokwerkers. Een kwart tot de helft waren dokwerkers, zeelieden en matrozen, maar ook zieken uit alle andere mogelijke beroepsgroepen. Opvallend is dat een kwart van de pati-

Siësta op het solarium van De Mick, jaren 1950. Foto: Amsab-ISG.

enten 'behoefte' waren, mensen zonder beroep, de daklozen van vandaag. Zij hadden niet specifiek tbc, maar hadden wel dringend hulp nodig. De socialistische beweging probeerde met De Mick hulp te bieden aan de allermeelesten waar ze maar konden. Ook vrouwen en kinderen werden opgenomen in De Mick. De patiënten waren dus veel diverser dan de mannelijke dokwerkers die ze voor ogen hadden."

Viel er iets op inzake leeftijd?

Donald Weber: "In de jaren 1920-1930 waren de meeste tbc-patiënten 30- en 40-jarigen. Relatief jonge mensen dus, nog volop in de kracht van hun leven. Kostwinners die voor hun gezin moeten zorgen, die plotseling gevelde worden en verzorging nodig hebben. Mensen met tbc kregen niet de kans om oud te worden: tbc was toen nog een dodelijke ziekte. Je had nog geen antibiotica – die komt er pas na de Tweede Wereldoorlog – dus het komt erop neer vooral veel lucht en liefde aan de patiënten te geven, en hoestsiroopjes natuurlijk om de symptomen te verzachten, in de hoop dat die bacterie vanuit zichzelf zou overwonnen worden."

Hoelang duurde zo'n verblijf in dat sanatorium?

Donald Weber: "De gemiddelde verblijfsduur in de jaren 1920 bedroeg twee tot vier maanden, wat eigenlijk veel te kort was. Maar dat was de reflex van die arbeiders zelf: die vertrouwden zo'n kliniek niet – vaak nog een plek waar mensen komen sterven. Ze wilden zo snel mogelijk weer naar huis en naar hun gezin om hun gewone leven weer op te nemen. In de loop van de jaren 1930 stijgt de verblijfsduur naar zes maanden. Zieken aanvaarden dat ze eerst moeten genezen vooraleer ze weer naar huis kunnen."

Welke impact had de ontdekking van antibiotica?

Donald Weber: "Vooral jonge patiënten hebben daar baat bij. Vanaf de jaren 1950 worden voornamelijk ouderen opgenomen. Die zijn zwakker, belanden sneller in een vergevorderd stadium van de ziekte en hebben een langere behandeling van minstens negen maanden nodig. In de jaren 1960-1970 begint De Mick op een ou-

Zicht op het solarium en de open schuiframen van De Mick. Foto: Amsab-ISG.

derlingentehuis te lijken. Bovendien leidt tbc meer en meer tot maatschappelijke stigmatisering. Tbc is al voor een stuk teruggedrongen en heeft de reputatie een arme-mensenziekte te zijn. Wie te laat tbc laat behandelen, had niet genoeg aan een antibiotica-kuur en moest voor vele maanden naar een sanatorium. De baas wilde die dokwerker nadien niet meer terug, want stel dat die nog besmettelijk is... Dat waren sociale drama's."

Hoe zag een dag in De Mick eruit voor de patiënten?

Donald Weber: "Voor de Tweede Wereldoorlog lag je in een slaapzaal van vier tot zes bedden – hopelijk wordt er niet teveel gesnurkt... Rond 9 uur komen ze je wakker maken – zeker niet te vroeg voor die jaren. Dan moet je eerst naar een gemeenschappelijke waszaal om je tanden te poetsen en je met een washandje te wassen aan één van de lavabo's. Voor die tijd was dat al heel proper, want thuis hadden ze geen lavabo. Dan mag je naar de refter voor een ontbijt en ga je terug naar de ziekenzaal. Dan begint de dag, een dag van gedwongen rust. De slaapzalen hebben aan de zuidkant lange schuifdeuren die worden opengezet, ook in de winter. Gedurende anderhalf uur moet je verplicht in bed blijven om genoeg frisse lucht binnen te krijgen. 's Middags ga je opnieuw naar de refter om te eten. In de namiddag volgt er opnieuw een rustkuur, maar nu in het solarium op het dak, in een ligstoel met een dekentje om te genieten van de frisse lucht. Al die tijd mag je niet praten, want je hebt een longziekte. Je moet dus verplicht twee uur

op dat solarium doorbrengen in ijzige stilte. Dat wordt wel een beetje saai, maar daaraan wordt tegemoet gekomen: je mag tegen een zacht prijsje een borduurwerkje huren of een ander knutselwerkje."

En dat gebeurde ook effectief: bordurende dokwerkers in De Mick?

Donald Weber: "Dat was de theorie. Die dokwerkers en zeelieden waren natuurlijk niet altijd brave jongetjes die je makkelijk kon betuttelen, dus daar moest soms de strenge hand aan gehouden worden. Ze kropen ook wel eens over het hekken om naar de meisjes van plezier te gaan. Sommige ingrediënten in hun hoestsiroop hadden een prikkelende nevenwerking..."

Weten we iets over hoe die patiënten hun verblijf zelf ervaren?

Donald Weber: "De Mick had – en heeft nog altijd – een bijzonder positieve reputatie. 'De mensen zijn er zo vriendelijk,' hoor je opvallend veel. Het gaat om zeer kwetsbare patiënten, dus als het personeel je met warmte behandelt, maakt dat een groot verschil. De Mick trekt patiënten aan uit heel het Antwerpse, die allemaal bereid zijn om naar Brasschaat te komen, specifiek naar die kliniek, naar dat sanatorium, vandaag naar dat zorgcentrum. Er zijn wachtlijsten, nu nog altijd. Nog een veel gehoord commentaar: het eten is daar goed."

Wanneer heeft de laatste tbc-patient De Mick verlaten?

Donald Weber: "In 1985, maar dat is een formaliteit, want op dat moment was het sanatorium al zwaar afge-

bouwd. In 1986 stopt de overheid zelfs met afzonderlijke sanatoria te betoelagen en gaat dat op in een algemeen ziekenhuis. Naar schatting 15.000 tbc-patiënten zijn in De Mick behandeld geweest.”

Wat is De Mick vandaag?

Donald Weber: “In de jaren 1960 maakte De Mick de omschakeling van een sanatorium voor tbc-patiënten naar een algemeen ziekenhuis. Vandaag is De Mick een zorgcentrum. Vanuit de roeping om de zwaksten eerst aan bod te laten komen, hebben ze zich gericht naar patiënten die langdurige en zeer intense verzorging nodig hebben, zoals MS-patiën-

ten, comapatiënten of terminale patiënten. Je kunt je niet voorstellen welke inspanningen gedaan worden om hen een menswaardig bestaan te geven. Dat is veel meer dan alleen maar een kliniek, dat is eigenlijk een tweede thuisomgeving. Dat heeft natuurlijk ook zijn weerslag op het personeel, van wie veel meer gevraagd wordt. In De Mick werken blijft een roeping. Zeer bijzonder dat een instelling die ooit vertrokken is vanuit zo’n sociaal geïnspireerd motief, het al die jaren heeft volgehouden en nu nog altijd een toekomst heeft.”

Marc Spruyt

LEES MEER over 100 jaar

De Mick op de website www.sanademick.be of in het boek ‘Van Sanatorium tot Zorgcentrum. Geschiedenis van De Mick 1922-2022’, geschreven door Donald Weber. Bestellen kan voor 10 euro via www.amsab.be.

BELUISTER ook onze podcast

Blik Historik over De Mick met Donald Weber en Fons Geeraerts via www.linxplus.be/podcast.

Duizenden vrijwilligers maakten De Mick mee mogelijk

Het succes van De Mick is mee gemaakt door een onwaarschijnlijk grote groep mensen die honderden activiteiten organiseerden om geld in het laatje te brengen, verenigd in de Vriendenkring van De Mick. Fons Geeraerts was tot voor kort voorzitter van De Mick. Begin jaren 1960 kwam hij aan boord als jonge BTB-bediende. Later maakte hij carrière in vakbond en politiek, als secretaris van de BTB en als socialistisch schepen van Borgerhout en Antwerpen.

Fons Geeraerts: “Op een bepaald ogenblik telde de Vriendenkring bijna 7000 leden, met 15 afdelingen in en rond Antwerpen. Als er iets moest gebeuren, was er altijd genoeg volk om te komen helpen. Overall ontmoette men de Vriendenkring van De Mick, op iedere braderij, in iedere gemeente stond er wel een stand. Dat droeg allemaal bij tot een grote naamsbekendheid. Op de Antwerpse Sinksenfoor stond jarenlang een loterijkraam van De Mick. Die werd volledig bemand door personeel van De Mick én van de BTB. Als je bij de BTB werkte, wist je dat je minstens vier keer op de Antwerpse Sinksenfoor moest staan. Ik heb daar nog de micro bediend. Dat waren lange dagen dat ik van huis was.”

Vond u dat plezant om te doen?

Fons Geeraerts: “Uiteraard. Ik spreek over de periode dat ik 27-28 jaar was, dan lacht het leven je nog toe. Het waren ook zeer succesvolle avonden, die wel 300.000 Belgische

frank opbrachten. Dat was in die tijd een enorm bedrag. Daar kon je een kleine villa mee kopen. Dat succes gaf iedereen een heel prettig gevoel. Een van de vele andere activiteiten was het inrichten van muziekoptredens. Ik kan mij geen enkele kleinkunstartiest in Vlaanderen bedenken die niet ten voordele van De Mick heeft opgetreden, tot de allergrootsten toe.”

Wie stonden er dan zoal op het podium?

Fons Geeraerts: “Ik overdrijf niet wanneer ik zeg dat het succes van Leo Martin en Gaston Berghmans gemaakt is door de Vriendenkring van De Mick. Meer dan 300 keer hebben zij voor ons opgetreden. En zo zijn er nog tientallen die dankzij De Mick bekend zijn geworden, teveel om op te noemen. Dat trok telkens een publiek van honderden mensen. Je kan de geschiedenis van de Vlaamse muziek schrijven aan de hand van de optredens voor De Mick. In de jaren 1950 was de Vriendenkring één van de grootste concertorganisatoren van het Antwerpse. Een zaal als De Roma in Borgerhout vullen vormde geen enkel probleem.”

Is die steun van de Vriendenkring essentieel geweest?

Fons Geeraerts: “Zeer zeker. We spreken niet over een beetje liefdadigheid, we spreken echt over structurele steun. Als men extra's wil doen ten behoeve van de mensen die er verblijven, moet dat ergens vandaan komen. Met de ziekteverzekering alleen is dat spijtig genoeg onmogelijk. Ook vandaag is dat nog zo.”

Meer info over de Vriendenkring op www.demick.be.

5 tips voor activiteiten

Deze Linxuit besteedt uitgebreid aandacht aan gezondheidszorg. Met deze tips vind je ongetwijfeld inspiratie om met je afdeling zelf een Linx+-activiteit te organiseren rond dit thema.

1. Tentoonstelling 'Op losse schroeven' in Gent

Wat is normaal en wat is waanzin? Waar eindigt de norm en waar begint de chaos? Wie bepaalt waar deze grens ligt? En hebben we niet allemaal een paar vijzen los? Op losse schroeven gaat over het belang van psychisch welzijn in onze complexe maatschappij. De collectie in het Museum Dr. Guislain in Gent toont unieke stukken, vertelt kleine verhalen, belicht grote theorieën en deelt getuigenissen mee. De tentoonstelling laat je nadenken over de invloed van machtsrelaties in de psychiatrie en over het nut en de belemmering van labels. In vijf thema's zoomt ze in op 'het andere' en neemt ze je mee in de geschiedenis en actualiteit van de psychiatrie. De expo toont ook fotografische kunst over dit thema.

Nog tot 31 december 2023 in het Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43B, 9000 Gent. Groepsbezoeken met gids: 70 euro (max. 20 pers.). Tickets: 10 euro; gratis met de Museumpas. Meer info: www.museumdrguislain.be

2. Doe een Te-Gekke wandeling in Gent

Wist je dat wandelen de kans om een depressie te ontwikkelen ver-

kleint? En dat door te bewegen je lichaam beter kan omgaan met het verwerken van depressieve klachten? Omwille van deze redenen werkte Te-Gek?! wandelingen uit van 5, 7 en 10 km door een minder gekend, mooi stukje Gent. Het leuke is dat je deze uitstap perfect kan koppelen aan je bezoek aan het Museum Dr. Guislain, dat het startpunt vormt van deze wandelingen.

De routes staan op RouteYou en vind je ook via www.tegek.be.

3. Maak een groepsuitstap naar het 'paleis op de heide' in Tombeek

Het 'paleis op de heide' is een hoogstaand architecturaal stukje erfgoed in Tombeek (Vlaams-Brabant). Deze parel uit het interbellum werd ontworpen door de Belgische architect Maxime Brunfaut. Vroeger was hier het Sanatorium Lemaire, opgericht voor tuberculosepatiënten door de socialistische verzekeringsmaatschappij La Prévoy-

Herstellende tuberculosepatiënt Leonard De Rechter in het Sanatorium Lemaire op het einde van de jaren 1940.

ance Sociale (PS). In dit complex, gelegen in natuurgebied, werden vooral mijnwerkers opgenomen en verzorgd. Het gebouw is een illustratie van het modernisme dat zich liet inspireren door het socialisme. Tijdens het bouwen stond steeds het welzijn van de patiënten centraal. Ondertussen is het sanatorium in de Tombeekheide omgebouwd tot een woonzorgcentrum. In de getuigenkamer zie je hoe het er in de beginjaren aan toe ging. Op het dakterras ervaar je de schitterende ligging van dit 'paleis voor de arbeidersklasse'.

Adres: Waversesteenweg 331, 3090 Overijse. Groepsbezoek met gids: 65 euro (max. 25 pers.), 125 euro voor twee gidsen. Reservaties: vrijetijd@overijse.be of tel. 02 687 59 59. Meer info: www.overijse.be/bezoeken-in-groep.

4. Bezoek een kruidentuin

De Kruidtuin in Leuven is de oudste botanische tuin van België. Deze Kruidtuin was eerst een verzameling kruiden voor geneeskundestudenten aan de universiteit. Sinds 1738 groeide die verder aan met allerlei soorten bomen, kruidachtigen, water- en kuipplanten en tropische en subtropische soorten. Regelmatig vinden er ook (kunst)tentoonstellingen plaats in de orangerie, een gebouw binnen de tuin. In het Poortgebouw neemt een korte film je mee in de archieven van de wetenschappelijke universiteitstuin en ontdek je de evolutie naar de groene stadstuin van vandaag. Scan tijdens je wandeling met je smartphone zeker de acht QR-codes om te genieten van de audiogids. Je ontmoet zo enkele spilfiguren in het verhaal van de Kruidtuin en ontdekt bijzondere planten.

Adres: Kapucijnenvoer 30, 3000 Leuven. Gratis inkom. Van 01/10 tot 30/04 open van 8 tot 17 uur (zon- en feestdagen vanaf 9 uur). Van 01/05 tot 30/09 open van 8 tot 20 uur (zon- en feestdagen vanaf 9 uur). Meer info: visitleuven.be/kruidtuin.

De Kruidtuin in Leuven

Altijd al meer willen weten over kruidenspecialisten en wat ze gebruikten? In **Maaseik** kan je de oudste privé-apotheek van België bezoeken en zijn mooie collecties bewonderen, zoals de indrukwekkende pot-tencollectie. De apothekers van Maaseik waren echte kruidenmeesters. Om aan verse kruiden te gera-ken hadden ze achter hun huis een eigen kruidentuintje. Ze hadden ook buiten de stad tuinen ter beschikking. Hier werden de kruiden opgedeeld naargelang hun werking. Een recon-structie hiervan kan je bezoeken in de kruidentuin verbonden aan het museum.

Adres: Apotheekmuseum, Markt 45, 3680 Maaseik. Dagelijks open van 10 tot 16 uur (behalve maandag). Groepsbezoeken mogelijk: €5 per persoon, €60 per gids (min. 8 max. 20 personen per gids). Meer info over verschillende bezoeksformules en tickets: www.museamaaseik.be, visit@maaseik.be, tel. 089 81 92 90.

5. Bezoek een museum over gezondheid

Het **Museum van de geschiedenis van de gezondheidszorg (Lambotte Museum)** In **Antwerpen** geeft je een zo volledig mogelijk beeld van de evo-lutie van de gezondheidszorg. Het toont collecties van voorwerpen die gebruikt werden in de geneeskunde en verpleegkunde in de loop van de 19de en 20ste eeuw. Sommige voorwer-phen gaan zelfs terug tot de 16de eeuw. Zijn naam dankt het museum aan Dr. Albin Lambotte, een internationaal gerenommeerd chirurg, verbonden aan het Stuienberg-ziekenhuis. Naast de vaste collectie kan je hier tot 30 juni 2023 de tijdelijke tentoonstelling 'In-fectieziekten en het klimaat door de eeuwen heen: een latrelatie' bezichti-gen. Deze wil de rol van het klimaat op infectieziekten illustreren in het licht van de huidige klimaatverandering.

Adres: Stuienbergziekenhuis, Lange Beeldekensstraat 267, 2060 Antwerpen.

Open: donderdag van 10 tot 12 uur en zondag van 14 tot 17 uur.
Groepsbezoeken mogelijk: €4 per persoon (min. 10 pers.) Groepen kunnen alle dagen het museum bezoeken mits afspraak:
info@museumgeneeskunde.be, tel. 03 440 58 74.
Tickets en meer info: www.museumgeneeskunde.be.

Het **hôpital Notre-Dame à la Rose** (Wallonië) is een van de oudste hospi-talen van Europa. Een authentieke plek met verschillende facetten om te ontdekken: de kapel in barokstijl, de kruisgang, het klooster enzovoort. Niet enkel voor de fans van architec-tuur is het hier mooi vertoeven, ook kan je hier genieten van verschillende collecties die de geschiedenis van kunst en wetenschappen belichten. Daarnaast is er ook een mooie verza-meling medische en farmaceutische objecten te vinden en kan je rondwan-delen in de prachtige tuin met genees-krachtige planten. Deze zijn telkens vergezeld van didactische panelen met meer info over de eigenschappen en de gebruiken van de planten.

Adres: Place Alix de Rosoit, 7860 Lessines. Open van dinsdag tot zondag. Weekdagen: 14-18 uur. Weekends tot 18u30. Standaard rondleiding (2u): €7,90 per persoon, €55 per gids (max. 25 personen), info@notredamealarose.be, tel. 068 33 24 03.
Meer info over uitgebreidere rondleidingen en daguitstap: www.notredamealarose.be.

Lotte Peeters

Het Apotheekmuseum in Maaseik

Op zoek naar meer tips voor activiteiten? Bezoek ons vrijwilligersplatform op www.linxplus.be/vrijwilligersplatform

Eerste Dag van de Sociale Fotografie

Op zaterdag 26 november 2022 organiseerde Linx+ voor het eerst de Dag van de Sociale Fotografie in de Grote Post in Oostende. Waar beter dan in het kloppende culturele hart van Oostende had deze rijkgevulde dag kunnen doorgaan? Met 120 deelnemers was deze eerste editie helemaal uitverkocht.

Debat over sociale fotografie met (vlnr) Nick Hannes, Jan Matthys (presentator), Bas Bogaerts en Farida Lemeatrag.

Workshops

Als aftrap van deze boeiende dag konden de deelnemers kiezen uit drie workshops. **Reinhart de Grendel** van Breedbeeld deed een portfoliobespreking, waarbij hij van elke deelnemer een reeks foto's analyseerde. Hij gaf ook tips om vooruit te gaan met het fotowerk. Twee laureaten van onze Grote Prijs Sociale Fotografie (GPSF), **Elke Pannier** en **Karel Saelaert**, gaven een inkijk in wat hen drijft. Ze gingen dieper in op de fotoreeksen waarmee ze deze wedstrijd wonnen. Straatfotograaf **Hendrik Braet** gaf 17 tips voor beginnende fotografen.

Fotografen in debat

Het avondgedeelte startte met een debat tussen drie topfotografen. Zij deden een aantal opmerkelijke uitspraken. Volgens **Nick Hannes** kan fotografie de wereld niet veranderen – lobbygroepen zijn immers veel sterker – wel kan fotografie een spiegel voorhouden. Nick houdt niet van de vluchtigheid van de pers, hij neemt vooral zijn tijd om een onderwerp uit te diepen en dat kan niet in een paar dagen.

Volgens **Bas Bogaerts** is menselijk contact het belangrijkste als je goede foto's wilt maken. Een fotograaf moet dus ook over een uitgebreid

gamma sociale skills beschikken. Volgens Bas zorgt de democratisering van de fotografie ervoor dat ook plaatsen in beeld komen waar er geen fotografen zijn, zoals bijvoorbeeld tijdens de oorlog in Oekraïne.

Farida Lemeatrag wees erop dat het als documentairefotograaf uiterst moeilijk is om uit de kosten te komen, zeker bij buitenlandse reizen, maar sommige verhalen moeten nu eenmaal verteld worden.

Feest

Daarna maakten we de winnaars bekend van onze wedstrijd Bewogen Fotografen. In de zaal stond een gesmaakte expo van de 20 geselecteerden over het thema 'Stiel, wij zijn de makers'. Een verslag van de prijsuitreiking lees je verder in deze **Linxuit**. Tot slot lanceerde Linx+ coördinator **Sandra Temmerman** ons gloednieuwe fotomagazine **RAUW**. Over dit pareltje lees je meer op de pagina hiernaast.

Het avondgedeelte werd in goede banen geleid door **Jan Matthys**, beter bekend als Homo Turisticus in het tv-programma De Ideale Wereld en zelf fotograaf bij Studio Edelweiss.

Kortom, een rijkgevulde dag met alleen maar tevreden mensen! Wij beginnen nu al te dromen van een nieuwe editie in 2023.

➔ **Wil je graag als eerste op de hoogte zijn?** Schrijf je dan in op ons e-zine Infrarood via www.linxplus.be.

Hendrik Braet / foto's: Liz Morrison

Gesprek met GPSF-laureaten Elke Pannier en Karel Saelaert.

17 tips voor beginnende fotografen met Hendrik Braet.

Feedbacksessie Breedbeeld door Reinhart De Grendel.

Linx+ maakt nieuw magazine voor sociale fotografie RAUW

Geen fotokalender meer dit jaar met de winnende foto's uit onze fotowedstrijd. Wel een gloednieuw magazine, 140 pagina's op groot formaat, met interviews, verhalen en veel fotografie.

Waarom RAUW?

Een gloednieuw magazine rond sociale fotografie? In een tijd waarin iedereen fotograaf is en de wereld via één klik van ons verwijderd is? Deze vragen hebben we ons gesteld.

En toch hebben we maar even getwijfeld. Omdat we voelen dat er nood is aan nuance binnen onze huidige beeldcultuur en omdat we weten dat er nog vele verhalen onderbelicht blijven. En net dat is wat sociaal bewogen fotografen doen: onderbelichte thema's in vraag stellen, zichtbaar maken en het maatschappelijk debat voeden met hun kijk op de samenleving.

Een beroemde quote van Robert Capa, oorlogs- en documentaire-fotograaf uit de vorige eeuw, luidt: Als je foto's niet goed zijn, sta je niet dicht genoeg bij je onderwerp. Net daar maken onze sociaal bewogen fotografen het verschil. Door in interactie te gaan met de mensen die ze fotograferen, op zoek te gaan naar de rafelrand, het onversneden deel... bijten ze zich vast in hun onderwerp en tonen ze de wereld vanuit een standpunt zoals we die misschien nog nooit eerder hadden gezien.

Niet toevallig heet dit magazine RAUW, omdat we de zaken niet mooier willen voorstellen dan ze zijn. Omdat de samenleving niet altijd Instagramwaardig is. RAW is ook het bestandsformaat voor foto's dat de ruwe onbewerkte gegevens bevat zoals die van de beeldsensor worden uitgelezen.

Met dit magazine willen we ruimte geven aan fotografen en hun beelden, maar vertellen we ook de verhalen die erachter zitten. We laten experts en gerenommeerde fotografen aan het woord en gaan samen met hen op zoek naar wat sociale fotografie is, waarom we deze verhalen moeten blijven vast-

leggen en hoe we hier verder taal aan kunnen geven.

Zo bieden we met dit magazine inspiratie en verbinding voor al wie op zoek is naar de kracht van fotografie als medium om mensen een stem te geven en onderbelichte verhalen op scherp te stellen.

Nu te koop

Het eerste nummer van RAUW bevat alle winnende foto's uit de **Grote Prijs Sociale Fotografie**, de wedstrijd **Bewogen Fotografen** over stiel, verhalen van de genomineerde fotografen, interviews met onder meer **Carl De Keyzer** en **Hilde Braet**, en een beknopte historiek van de sociale fotografie.

→ **RAUW** is te koop via krantenwinkels, boekhandels en supermarkten Carrefour en Match. De prijs bedraagt 12,50 euro. Online bestellen kan via www.linxplus.be. Korting voor groepsbestellingen vanaf 10 exemplaren.

Rudi toont trots ons magazine, een halve kilo RAUW.

Winnaars

Bewogen Fotografen 2022

Tijdens onze Dag van de Sociale Fotografie in Oostende werden de winnaars bekendgemaakt van onze Bewogen Fotografenwedstrijd over het thema 'Stiel: wij zijn de makers'. Er werden vier prijzen uitgereikt aan drie winnaars. Juryleden van deze wedstrijd waren Wouter Van Springel, Ali Selvi en Firmin De Maître.

1ste prijs / Prijs van het Vlaams ABVV: Gino Defauw

Gino kon de jury overtuigen met deze technisch knappe foto. We bevinden ons in het atelier van Liévin waar de inox-beelden een creatief groeiproces ondergaan. Er wordt via diverse proefwerken een evolutie gemaakt naar de finale beeldenreeks. De jury was onder de indruk van deze foto die er 'boenk op is', zowel qua thema als fotografisch.

Gino: "Fotograferen zie ik als een blijvende uitdaging om continu te verbeteren en mijn grenzen te verleggen qua kennis en kunde. Deze expertise pas ik toe in mijn fotoshoots om vooral mensen op een boeiende manier in beeld te brengen. Het licht is daarbij een belangrijke factor, maar uiteindelijk ben ik pas tevreden als het eindresultaat een connectie kan maken tussen de kijker en de ziel in de ogen van het model."

foto's uitreiking: Liz Morrison

2de prijs én Publieksprijs: Geert Verstrepen

Geert sleepte met deze foto maar liefst twee prijzen in de wacht! Zowel de jury als het publiek kon hij overtuigen met deze foto van Loïc, Bretoense visser in hart en nieren. De jury prees de dynamiek en de energie in deze intrigerende foto en benoemde het vakmanschap dat in de foto zelf zit.

Geert: "Ik ben heel fier dat ik deze foto en deze fotoreeks heb kunnen maken. De reacties en het succes dat ik heb met deze foto, geven mij de moti-

vatie om verder te doen. Met mijn fotografie probeer ik bijzondere dingen vast te leggen, een verhaal te vertellen en emoties uit te lokken. Ik vind het belangrijk dat de mensen niet alleen zeggen 'dit is een mooie foto', maar dat ze ook het verhaal of de emoties achter de foto zien. In mijn vrije tijd heb ik steeds een camera bij. Documentaire fotografie boeit me enorm en ik wil me hierin verder specialiseren."

3de prijs: Dolf Henderick

Wat de jury meteen opviel waren de intense kleuren die van deze foto afspatten. De jury was het er al snel en unaniem over eens dat deze foto een plaats verdiende in de top 3. Zowel thematisch als fotografisch kon iedereen zich hierin vinden.

Dolf: "Deze foto is gemaakt in de Gentse haven, waar Filipijnse bemanningsleden van een vrachtschip

het vaartuig een opknappbeurt geven. Let op het kleurenpalet en de toch gevaarlijke en labiele situatie waarin de arbeiders hun werk moeten doen. Die kleuren spraken mij aan. Anderzijds wilde ik ook de werkomstandigheden van de arbeiders vastleggen – waarvan ik vermoed dat deze zeker niet optimaal zijn. Naast mijn abstracte werk – vandaar de interesse voor de kleuren in de

foto – wil ik ook de realiteit zo veel mogelijk vastleggen. Of deze nu rauw, aangrijpend of soms humoristisch is. 'Maken' en 'stiel' zijn meer dan zo maar iets produceren of herstellen. Deze termen bevatten volgens mij ook gedrevenheid voor het werk, fierheid over het gepresteerde en het creëren van iets moois, hoe banaal het ook kan zijn."

Genks Cité Koor: “We zijn allemaal kinderen van de migratie”

Wanneer we op een druilerige herfstavond toekomen in het lokaal waar de repetitie van het Genks Cité Koor zal doorgaan, worden we al snel ingepalmd door ongeëvenaarde Limburgse warmte en hartelijkheid. We hebben afgesproken met vier leden van het koor: Bernard, Diego, Lili en Marie. Wat volgt is een wervelwind aan verhalen vol passie.

Bernard: “Het Genks Cité Koor ontstond in de schoot van het Genks Cité Theater. In 1981 bracht buurtwerker (en later ook Europees parlamentslid) Jef Ulburghs enkele vrouwenkoren en de bewoners van de wijk Zwartberg samen in de musical ‘Mijn keuze is gemaakt’. Het stuk lokte met de première een volle zaal en later werd het gezelschap nog op verschillende plaatsen uitgenodigd omdat ze een stevige boodschap hadden: ‘Mijn keuze is gemaakt, na de mijnsluiting sta ik aan de kant van de zwakkeren.’”

“Ik ben geboren in Genk, van Italiaanse afkomst en dochter van mijnwerkers. Ik vind het fijn dat ik bij het koor ben omdat we onze geschiedenis kennen en we zingen ook onze geschiedenis. Jef Ulburghs heeft ooit eens gezegd: wie zijn geschiedenis kent, kan geschiedenis maken. Da’s heel belangrijk, weten vanwaar ge komt en wie ge zijt.”

Lili

Die boodschap blijft ook vandaag nog overeind, je voelt het in elke vezel van het koor: solidariteit, zorgen voor elkaar, rekening houden met en er zijn voor elkaar zijn de basiswaarden van dit bonte gezelschap. En bont zijn ze zeker. Hoewel het merendeel van Italiaanse afkomst is, zijn ze er trots op leden te hebben die ook van Polen, Spanje, Portugal, Griekenland enz. komen.

Diego: “We proberen daar toch rekening mee te houden. Zo werden we eens uitgenodigd voor een optreden in Nieuwe Kempen waar een grote Turkse gemeenschap is. Toen dachten we: we moeten iemand vinden die ons een Turks liedje aanleert. We zijn via het Abrahamshuis in contact gekomen met een Turkse imam en muzikanten die ons in twee maanden tijd een liedje hebben aangeleerd. Toen we het in Nieuwe Kempen zongen kregen we complimenten van de mensen. Het deed hen plezier dat we ook in het Turks gezongen hadden. Daarom is dat internationale belangrijk voor mij, dat iedereen betrokken wordt. We zijn allemaal kinderen van de migratie.”

Bernard: “We zingen strijdlieden, Italiaanse volksliederen, internationale liederen en melodieën die de mensen aanspreken, om de mensen te betrekken. Na het theater zijn de meesten gebleven, we zijn blijven zingen, we hebben die gezamenlijke visie.”

Diego: “Hoewel we ook uitstappen doen, is zingen het belangrijkste. Achteraf kan je nog een pint drinken

Met het project ‘Stiel, wij zijn de makers’ gaat Linx+ op zoek naar de mens als maker. We onderzoeken of maken ons fierder, sterker en gelukkiger maakt. In verschillende trajecten luisteren we naar makers en beleven we zelf wat maken met ons doet.

en je amuseren, maar je hebt ook een boodschap overgebracht: het mijnverleden niet vergeten, het migratieverleden niet vergeten. In plaats van te vergaderen kan je op een ludieke manier die boodschap overbrengen.”

Het lied van het Genk Cité Koor is ‘Limburg Mijnen van Steenkool’.

Marie: “Indertijd werd het lied ‘Les Corons’ vertaald naar ‘Limburg Mijnen van Steenkool’ voor onze voorstelling ‘Mijn keuze is gemaakt’. Nu we binnenkort in Seraing zingen, wagen we ons aan de oorspronkelijke Franse versie. Dat is niet altijd makkelijk, in het begin was het paniek: we gaan dat niet kunnen! Er zijn de pessimisten en de optimisten en na wat bekvechten vliegen we er toch in. Als het lukt, zoals nu, is de euforie groot en zijn we zo trots op onszelf!”

Lili: “Je voelt dat hoe weinig we ook repeteren, we aan het groeien zijn en we meer en meer optredens krijgen.”

Het plezier van het zingen brengt mensen bij elkaar. Zingen jullie ook buiten het koor?

Diego: “Ik ben geen solo zanger. Ik zing voluit als ik mijn liederen goed ken en als ik met anderen kan zingen. Ik heb iemand naast mij die heel goed kan zingen en zijn toon kan houden. Ik heb daar af en toe moeite mee (lacht). Als ik een lied zing, laat ik me gaan, dan durf ik ook harder te zingen dan normaal, maar dat maakt me gelukkig.”

Bernard: “Ik ben geen goede zanger, maar ik kom graag hiernaartoe. Ik kan me daarin uitleven.”

Ook Lili en Marie genieten van het samen zingen in het koor.

Marie: “Je hebt mensen in het koor die zo enthousiast zijn dat ze beginnen zonder te wachten op de muziek. Eén daarvan is Lili en haar zus Dani, die twee zijn altijd superenthousiast en dat is leuk (lacht).”

Lili: “Omdat ik klein ben, sta ik altijd op de eerste rij. Dat vind ik niet zo leuk. Ik sta liever vanachter, als er dan iets misloopt merk je dat minder (lacht).”

Lili: “We zingen ook regelmatig samen met andere koren. Zo zongen we eens met de Heivinken elk na elkaar een nummer. Plots zag ik in de zaal een vrouw die bij mij vroeger op school gezeten had. Toen ik buiten kwam, verschoot ik mij een bult: ze was aan het wenen! Ik vroeg: wat is er aan de hand? ‘Je hebt zo mooi gezongen! Over ons!’ Dat was fantastisch!”

Lili: “Samen zingen met een ander koor na een optreden is ook echt geweldig. Met de Italiaanse bergkoren in Trento waar ik vandaan kwam, gebeurde dat ook. Na het optreden kwamen ze allemaal samen om uit volle borst te zingen! Iedereen zingt dan mee. Als je het alleen moet doen gaat dat niet, maar samen lukt dat wel! Dat is fantastisch!”

*Karen Dick en Carla Verdingh
Foto's: Wim Lahou*

Bovenaan: Genks Cité Koor in Nomadland, Labiomista
Hierboven en links : Genks Cité Koor in Hasselt

Marie: “We worden al wat gedisciplineerder, maar eigenlijk zijn we een anarchistisch koor. Iedereen doet zijn goesting en af en toe zeggen we: komaan, we moeten op onze tanden bijten, een beetje streng zijn!”

Lili: “We leren ook veel bij van andere koren.”

Marie: “Ja, zo had er een koor ons gevraagd of we samen met hen konden zingen. We stonden in dezelfde zaal, zij aan de ene kant, wij aan de andere. We bedachten hoe we het gingen doen. We kwamen erop uit dat eerst zij een lied zouden zingen en dan wij. Oke, zij beginnen. Ze hadden een diri-

gent en allemaal dezelfde map en wij waren onder de indruk! ‘Wow amai! Kijk hoe gedisciplineerd die zijn!’ Toen wij moesten zingen, hadden we nog niet besloten welk lied we gingen kiezen. Iedereen keek achter zich: waar is mijn map? Welk lied gaan we zingen? We zagen het andere koor denken, waarmee gaan wij in zee?! Tot we begonnen te zingen: we stonden er! Ze vonden het prachtig! Sindsdien hebben we ook allemaal dezelfde mappen (lachen allebei).”

Antwerpen-Centraal

Dat het Centraal Station in Antwerpen het mooiste ter wereld is, daarover is elke Antwerpenaar – en zelfs menig niet-Antwerpenaar – het eens. Antwerpen-Centraal, zoals het station eigenlijk heet, prijkt dan ook bovenaan in elke reisgids over Antwerpen. Kan een nieuw boek daar nog iets aan toevoegen? Toch wel, bewijst stadsgids Raf Vandecasteele met zijn boek 'Antwerpen-Centraal: De spoorwegkathedraal die per ongeluk bleef staan'.

De nieuwste worp over Antwerpen-Centraal is geen chique salontafelboek, waarin alle hoekjes en kantjes van het station uitgebreid in beeld zijn gebracht. Er staan wel foto's in dit boek, behoorlijk veel zelfs, maar Vandecasteele kijkt niet enkel naar de stenen, maar ook naar de mensen die het bouwden én de mensen die erin werken. Een boek dat dus niet enkel vanuit de bril van de architectuur kijkt, maar ook vanuit de sociale geschiedenis.

Kathedraal van het kapitalisme

Al valt er natuurlijk over die architectuur ook wel wat te zeggen. Niet alleen hoe wondermooi die is, maar ook welke boodschap die uitdraagt. "Net als alle architectuur wil ook deze stationsarchitectuur iets uitdrukken. Ze vertelt hier het ideologisch en economisch verhaal van de burgerij van de 19de eeuw, verpakt in mooi cadeaupapier met een strikje," schrijft Vandecasteele. Dit station moest als een kathedraal van het kapitalisme de macht en de rijkdom van de 19de-eeuwse burgerij tot uiting brengen.

Het boek bevat vier delen. In het eerste deel neemt de auteur je mee op een wandeling doorheen het station, van aan het Koningin Astridplein tot aan het Mediaplein. Ook de recente, turbulente geschiedenis van de Kievitbuurt – de achterkant van het station – komt ter sprake. Het station wordt langs alle kanten bekeken, maar ook het vakmanschap van de bouwvakkers, de steenkappers en andere ambachtslui komt aan bod. De bouwstijl van het station – een eclectische mix van barok en renaissance – is geen toeval, schrijft Vandecasteele: "Het eclectisme belijdt ook het liberale credo van de burgerij: vrij om van alle stijlen iets te nemen. De burgerij die vindt dat alles binnen haar macht

Bestijg de trein nooit zonder uw valies met dromen, Dan vindt ge in elke stad behoorlijk onderkomen.

Dit zijn de beginregels van het gedicht 'Bericht aan de reizigers'. De volledige tekst is als muurschildering in het stationsgebouw te vinden. De tekst is van dichter Jan van Nijlen en dateert uit 1934. Het werd in 2011 op twee zuilen aangebracht tussen de spoorweghal en het Koningin Astridplein.

ligt en dat zelfs het verleden haar toebehoort."

Eiffeltoren

Waar architect Louis Delacenserie bijvoorbeeld de inspiratie haalde voor het indrukwekkende koepelgewelf in de centrale stationshal? Bij het Romeinse Pantheon. Heel wat versieringen in het stationsgebouw staan symbool voor de industrialisering en het kapitalisme: anker en roeispanten (symbool voor haven en scheepvaart), de bijenkorf (symbool van het bankwezen) of de korenschoof (symbool van de landbouw). Ook het monogram van koning Leopold II is opvallend veel aanwezig.

Over de 43 meter hoge spoorhal schrijft Vandecasteele: "Het is niet toevallig dat deze spoorhal oorspronkelijk uit glas en ijzer bestond: samen met de natuurstenen van het ontangstgebouw waren het belangrijke producten van de toenmalige Belgische industrie. Het stationsgebouw was een belangrijke etalage voor het tonen van haar kunnen." Net zoals de Eiffeltoren in Parijs (1889) dat was. In

de Antwerpse stationshal werd overigens een zelfde soort ijzer gebruikt als in de Eiffeltoren: het puddelijzer.

Deel 2 neemt een duik in de geschiedenis naar de voorgangers van dit monumentale station, zoals 'Emplacement Borgerhout' en het station 'Antwerpen-Oost'. De bouw van de protserige 'Middenstatie', zoals de benaming op de stationsgevel luidt, heeft drie jaar geduurd – van 1895 tot 1898 – zonder één dodelijk ongeval (iets wat helaas niet kan gezegd worden van de recentere uitbreidingswerken, toen in 2007 twee arbeiders het leven lieten). In 1905 werd het in dienst genomen. Deel 3 vertelt een korte geschiedenis van de spoorwegen in België. In deel 4 komen medewerkers van de spoorwegen aan het woord. Dit boek leest overigens als een trein.

Raf Vandecasteele, **Antwerpen-Centraal: De spoorwegkathedraal die per ongeluk bleef staan**, Uitgeverij Epo, 191 p.

Marc Spruyt

Op zaterdag 21 januari 2023 gidst Raf Vandecasteele voor Linx+ door **Antwerpen-Centraal**. Meer info en inschrijven via www.linuxplus.be.

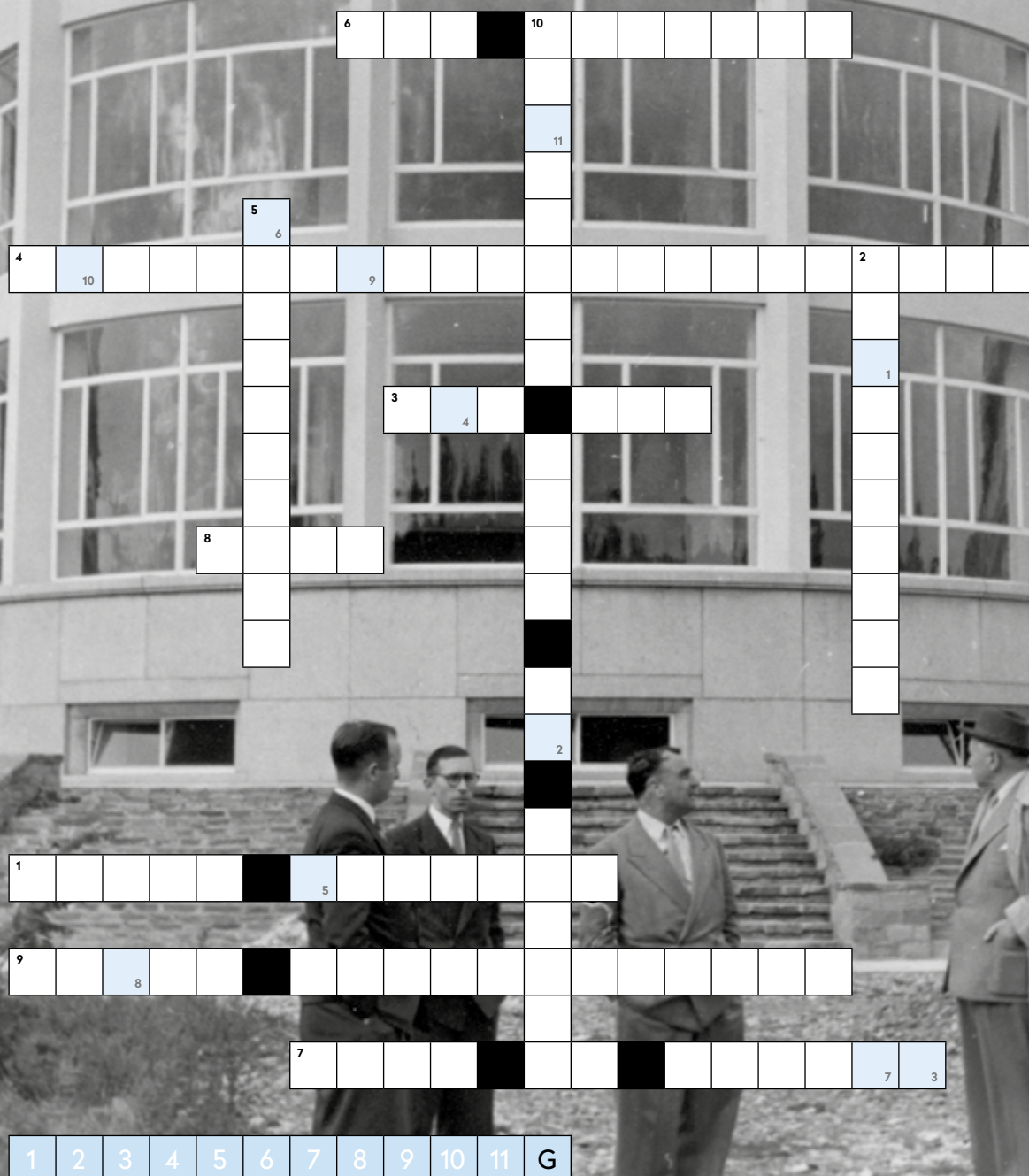
KRUISWOORD

1. Nieuwe medewerkster bij het Linx+ team (2 woorden)
2. Thema nieuwe wedstrijd Bewogen Fotografen
3. Expo nav 100 jaar 8-urige werkdag
4. Voormalig klooster, nu Musée de la Vie wallonne
5. Locatie waar je De Mick vindt
6. Presentator van de Dag van de Sociale Fotografie (2 woorden)
7. Fotograaf die wordt geïnterviewd in RAUW (3 woorden)
8. Zus van Lili
9. Architect van het station Antwerpen-Centraal (2 woorden)
10. Laatste kunstwerk van Constantin Meunier (4 woorden)

Achtergrondfoto: groepsbezoek met o.a. Louis Major, aan het nieuwe sanatorium De Mick in Brasschaat in 1952. © Amsab-ISG

LINUXIT LEZEN LOONT! Alle antwoorden vind je in deze Linxuit. Stuur het woord dat we zoeken voor 1 maart 2023 naar info@linxplus.be of Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel. Vermeld duidelijk je naam en adres. Onder alle juiste inzendingen verloten we een exemplaar van het boek 'Antwerpen-Centraal' van Raf Vandecasteele. Meer over dit boek lees je op de pagina hiernaast. Succes!

WINNAAR VORIG KRUISWOORD "Simone de Beauvoir" was het woord dat we zochten. Chantal Coolen uit Antwerpen is de gelukkige winnaar van het boek 'Dansen op een ziedende vulkaan'. Veel leesplezier!

Constantin Meunier

Niet koning, keizer of admiraal, maar de werkmens stellen zij centraal. In deel 4 van onze Linxuit-reeks 'Kunstenaars van de arbeidersklasse': Constantin Meunier (1831-1905), de schilder-beeldhouwer die de arbeider op een voetstuk plaatste.

Tot niet zo lang geleden liep elke Belg wel eens met Constantin Meunier op zak: zijn gezicht prijkte op het geldbiljet van 500 Belgische frank dat tot 1998 in gebruik was, samen met het silhouet van een mijnwerker en een mijnschacht.

Het bekendste werk van Meunier is ongetwijfeld de Buildrager. Een exemplaar daarvan prijkt naast het Antwerpse stadhuis, met op de arduinen sokkel de woorden 'Arbeid - Vrijheid'. Dat kwam er in 1950, als eerbetoon aan de Antwerpse dokwerkers die na de bevrijding van Antwerpen in 1944 op gevaar van eigen leven (de Duitse V-bommen bestookten nog volop Antwerpen) de bevoorradingschepen van de geallieerde legers kwamen lossen.

De originele Buildrager dateert uit 1893 en staat in de tuin van het pas heropende KMSKA in Antwerpen.

Toch is Meunier al ver voorbij de 50 wanneer hij dit beeld maakt. De thematiek van de arbeidersklasse komt pas vrij laat in zijn leven aan bod – maar hij zal er wel zijn grootste faam aan danken. Meunier werd in 1831 in Etterbeek (Brussel) geboren. Hij volgt er een opleiding beeldhouwkunst en schilderkunst aan de Academie. Zijn kinderjaren zijn getekend door droefenis (zijn vader overleed toen hij vier was, het gezin van moeder en zes kinderen kende constant armoede en geldnood). Die droefgeestigheid blijkt ook uit zijn eerste werken. Aanvankelijk schildert Meunier vooral religieuze en historische taferelen. Hij verblijft regelmatig in het klooster van de trappisten van Westmalle. Daar krijgt hij voor het eerst aandacht voor de werkende mens: monniken die het veld bewerken, het graan dorsen of in de brouwerij arbeiden.

Zijn eerste contact met de industrie in het 'zwarte land' van de Boringe dateert uit 1878, wanneer hij

"Ik koester een grote sympathie voor de arbeider, die onze belangstelling waard is en vaak schaamteloos uitgebuit wordt"

Constantin Meunier

er op vraag van zijn vriend Camille Lemonnier illustraties voor diens boek 'La Belgique' komt maken – Meunier is dan al 47. Hij ontdekt er zijn roeping als kunstenaar van de industriearbeid en put er de energie uit om als beeldhouwer aan de slag te gaan. Hij beeldt de arbeiders niet met gebogen hoofd af, maar in een heroïsche pose, sterk en waardig, ondanks hun uitputting door de harde labeur. De arbeider als held uit de oudheid, die doet denken aan de Griekse en Romeinse beelden van goden en atleten. "Eigenlijk beeldhouwde ik deze mensen omdat ik eenvoudigweg van ze hou," zei Meunier daarover. Op dat moment is hij zowat de enige die de arbeider zo uitbeeldt. Zijn beelden moesten zowel medelijden als respect oproepen.

Meunier staat aan de basis van het sociaal realisme binnen de Belgische kunst. Hij wordt geroemd als 'de spreekbuis van de ellende van de arbeiders', 'de meester van de sociale kunst' en 'de Zola van de beeldhouwkunst'. Internationaal werd hij wel eens de Belgische Rodin genoemd.

Gedurende zijn leven maakte Constantin Meunier circa 260 beelden, evenveel schilderijen, aquarellen en tekeningen. Aan zijn laatste ontwerp, het Monument voor de Arbeid, werkte hij tot aan zijn dood in 1905. Het werd pas in 1930 geplaatst naar aanleiding van de viering van 100 jaar België.

Marc Spruyt

Terugkeer van de mijnwerkers, Constantin Meunier - Collectie KMSKA - Vlaamse Gemeenschap

Het **Meunier Museum** is gehuisvest in de atelierwoning waarin hij de laatste vijf jaar van zijn leven woonde en werkte. Je vindt er een selectie van 150 tekeningen, schilderijen en beeldhouwwerken. Abdijstraat 59, 1050 Elsene, www.fine-arts-museum.be. Het imposante **Monument voor de Arbeid** vind je in Laken (hoek Clae-sensstraat en Koninginnelaan, aan de waterkant van het Vergotiedok). De plaasteren voorontwerpen van dit monument vind je dan weer aan de ingang van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte in Leuven (Kardinaal Mercierplein), waar Meunier gedurende de acht jaar woonde toen hij leraar schilderkunst was aan de Academie van Leuven.

Verschillende Belgische musea bezitten werk van Meunier, zoals het **KMSKA** in Antwerpen, het **Openluchtmuseum Middelheim** in Antwerpen, **KMSK** in Brussel, **MSK** in Gent, **Mu.ZEE** in Oostende, **Abdijmuseum Ten Duinen** in Koksijde of **Museum M** in Leuven. Ook het **Musée d'Orsay** in Parijs heeft een collectie.

→ Lees meer

www.linxplus.be/constantinmeunier

Eerder verschenen in deze reeks:

Rik Poot / Frans Masereel /

Cécile Douard

Wist je dat jij via Linx+ de **Museumpas** kan kopen voor 51 euro ipv 59 euro? Met de Museum-pas heb je gratis toegang tot meer dan 220 Belgische musea. www.linxplus.be